

ERDELYI MAGYARÁG

Felolós szerkesztő:
Kádár Miklós

Független politikai napilap, megjelenik mindennap
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea, Piața Mihai Viteazul 4.

Ára 1 lej

V. évfolyam 21. sz.

1936 január 22.

Szerda

Bukik a francia kormány

A radikális miniszterek kiválása után Laval kénytelen lemondani, ami a Népszövetség üléséről való visszatérése után következik be

Daladier lett a radikális szocialistapárt elnöke

Páris január 20.

A radikális szocialista párt végrehajtóbizottsága vasárnap délután ülést tartott, amelyen Herriot-t, a párt lemondott elnökét nagy ünnepségekben részesítették. Ezek után kimondták, hogy a párt elnökevé Daladiert választják, ennek javaslatára pedig Herriot-t tiszteletbeli elnökké nevezték ki. A párt egyes tagjai tiltakoztak Daladier egyhangú megválasztása ellen, ezért szavazásra tették fel a kérdést, amikor is mindössze ötven szavaztak Daladier ellen.

A végrehajtóbizottság egyébként megelégedéssel vette tudomásul, hogy a radikális miniszterek lemondani készülnek.

A francia radikális párt gyűlésén Herriot kijelentését hogy lemond a miniszteri tárcáról tudomásul vették és azonosították magukat Herriot álláspontjával. Végül is határozati javaslatot fogadtak el, amely megállapítja, hogy a jelenlegi francia kormány nem tartotta magát a wagrami külpolitikai irányzathoz és nem öröközte a belpolitikai béke fenntartását.

A radikális párt ezenkívül fejelemet s egyöntetiséget követel miniszteritől és képviselőitől.

Most az a kérdés merült fel, hogy a francia radikális miniszterek Herriot-hoz csatlakozva egyszerre nyújtsák be a lemondásukat. Erre azonban, valamint Herriot lemondásának benyújtására csak szerdán kerül sor, amikor is Laval miniszterelnök visszatér Genfből.

A radikális miniszterek lemondására két eshetőség van. Vagy bejelentik kilépésüket a kormányból vagy pedig a parlamentben vitát provokálnak, amikor is kitűnik az ellentét a radikális miniszterek és a kormányfő között.

Laval miniszterelnök visszatérése után összehívja a minisztertanácsot annak megállapítására, hogy a radikális miniszterek lemondása szükséges-e az egész kormány lemondását, vagy pedig a kérdést meg lehet oldani a kormány átalakításával.

A francia sajtó hatalmas cikkekben foglalkozik a belpolitikai eseményekkel és megállapítja, hogy a radikális miniszterek lemondása feltétlenül maga után vonná a Laval-kormány bukását.

A Le Journal szerint a lemondott miniszterek helyét Laval be tudná ugyan tölteni, de a radikális szocialista párt várható állásfoglalása eleve lehetetlenné teszi Laval további működését.

— A Laval-kormányának vége van — írja többek között a jó értesülésekkel bíró Petit Paris en és hozzáteszi, hogy Laval Genfből való visszatérése után a kormánybukás feltétlenül bekövetkezik.

Igen érdekes, hogy egyes lapok még a vasárnapi események dacára sem látják így a helyzetet. Az Oeuvre értesülései sze-

rint a radikális miniszterek helyét Laval radikális szocialista párt kormánytámogató elemeivel egészítené ki, amely esetben még mindig számíthatna egy husz főny többségre a parlamentben. Természetesen ez csak feltevés és biztosan addig nem lehet tudni amíg Laval vissza nem tér a Népszövetség üléséről.

Megnyílt a Népszövetség ülése

Genf január 20.

Laval francia miniszterelnök, Aloisi bárány olasz megbízott és Litvinov szovjet külügyi népbiztos tegnap éjjel megérkeztek Genf-be, hogy résztvegyenek a népszövetségi tanács hétfőn megnyílt ülésén.

A nemzetközi politikai körökben megvannak arról győződve, hogy a népszövetség

tanács nem fog semmiféle döntést hozni sem a megtorló intézkedésekkel, sem az olajszankciók alkalmazásával kapcsolatban. A 18-as bizottság a hét végén összeül és az összeegyeztető tárgyalások után fogja előterjeszteni javaslatát az olajmegtorlással kapcsolatban.

„Kerüljenek mindent, ami közaggodalomra ad okot”

-- mondotta orvosainak a haldokló angol király

London január 20.

V. György angol király állapotáról vasárnap délután három órakor a három udvari orvos aláírásával orvosi jelentés jelent meg, amely arról számol be, hogy az uralkodó a vasárnap délelőtti nyugodtan töltötte, állapotában változás nem állott be.

A walesi herceg tegnap délelőtt felkereste Baldwin miniszterelnököt, akivel háromnegyed órát tanácskozott a felülírt kormányzó tanácsról. Ezt azonban csak akkor létesítik ha számolni kell az uralkodó hosszabb ideig tartó betegeskedésével. A kormányzó-tanácsot olyan formában állítanák fel, amilyen formában egyszer már működött 1928-ban, amikor a király hosszabb betegsége tette ezt szükségessé.

Akkor a tanács tagjai Mary királynő, a walesi herceg, a yorki herceg a canterbury érsek, a miniszterelnök és a lorkancellár voltak.

Hétfő hajnalban újabb orvosi jelentés jelent meg, amely arról számol be, hogy a király néhány órát aludt, azonban állapotában változás még mindig nem állott be.

Hétfő délelőtt újabb tanácskozást hívtak össze a királyi palotába, amelyre hivatalosan a fentemlített kivül még Simon,

MacDonald és Halifax lorkancellár is.

A vasárnap folyamán Anglia összes templomaiban könyörgő istentiszteletet tartottak a király felépüléséért. Az angliai katolikusok feje, a westminsteri érsek külön pásztorlevelet adott ki, amelyben fekéri híveit, hogy imádkozzanak a király felépüléséért.

Az angol királyi család három udvari orvosa a sandringhami palotában töltötte az éjszakát. Londonban úgy tudják, hogy az orvosok most legfőbb feladatuknak tekintik a szív hanyatló erejének fenntartását.

Szerda óta 8 oxigén tartályt használtak el belégzésre és még további oxigén-tartályok várnak elszállításra.

A nagybeteg uralkodó vasárnap délután pár szót beszélt és annak a kívánságának adott kifejezést, hogy kerüljenek mindent, ami közaggodalomra adhat okot.

Időjárás

Nagyon enyhe idő. A hőmérséklet éjjel is alig száll a fagypontra alá. Sok helyen újabb eső. A szélről védett helyeken erős éjszakai köd.

Az olasz távirati iroda szerint

Merényletet kíséreltek meg Stalin ellen?

A repülőgépben elhelyezett robbanó anyag több embert megölt

Róma, január 20.

Az olasz „Stephani” ügynökség Kharbinon át érkezett híradást közöl, amely szerint még november 29-én Moszkva mellett lezuhant egy repülőgép, amelyen a pilótán kívül egy bizottság ült, amely a gép működését akarta megvizsgálni. Valamennyien meghaltak.

A jelentés hozzáteszi ehhez, hogy a repülőgép katasztrófáját bünsz kezek idézték elő és voltaképpen Stalin ellen kíséreltek meg merényletet, amely azonban nem sikerült. Stajinnak ugyanis 48 órával ké-

sőbb ezen a gépen kellett volna elutaznia és a gépet a szovjetdikátor személyes használatára készítették.

A vizsgálat megállapítása szerint ismeretlen tettesek robbanó anyagot helyeztek el a gép motorja mellett amely azonban idő előtt explodált és Stalin helyett a gépet vizsgáló bizottság tagjait ölte meg.

A szovjethatóságok ezzel kapcsolatban számos letartóztatást eszközöltek.

A „Stephani” ügynökség híradását természetesen fenntartással közöljük.

Egy hónapon belül

Ötmillió dollár kölcsönt kap a négus!

Az amerikai bankárok nem félnek Olaszország győzelmétől

Páris, január 20.

A Newyork Herald Tribune párisi kiadása newyorki tudósítójának feltűnést keltő értesülését közli arról hogy

egy amerikai bankárcsoport 5 millió dollár kölcsönt folyosít a négusnak.

Chertock amerikai bankár, aki mint ismeretes, néhány hónappal ezelőtt bányakihasználási koncessziót kapott a négustól, kijelentette az ujságíró előtt, hogy a formalitások a kölcsön folyósítása ügyében most már csak kevés időt vesznek igénybe, úgy hogy az 5 millió dollárt egy hónapon belül a négus kezébe kapja.

A kölcsönt a négus különböző gazdasági tervek végrehajtására fordítja.

Igy szó van egy vasutvonal építéséről, amely az abesszin fővárost nyugaton a szudáni határral kapcsolná össze. Ez a vasutvonal Abjat és Gambella között létesülne és csatlakozna ahhoz a vasutvonalhoz, amely Szudánt összeköti a Földközi tengerrel. Ha a vasutvonal megvalósul, Abesszinának közvetlen vasúti összeköttetése lesz a Földközi tengerrel.

Chertock bankár megjegyezte még, hogy a kölcsön folyósítása a négusnak lehetővé teszi, hogy az összeg egy részét háborús célokra fordítsa.

Betörést követett el az író, hogy pénzt szerezzen könyve kiadásához

Szabadka január 20.

Rendkívül érdekes háttérű betöréses lopás tettesét fogta el az északi rendőrség. Pár héttel ezelőtt ismeretlen tettes betört Vincsics Dusan durgazdag északi pékmester lakásába, feltörte a pékmester íróasztalának fiókját és onnan 20.000 dinárt lopott.

A pékmester a lopásról jelentést tett a rendőrségnek, amelynek gyanúja mindjárt Richter Gyulára, egy valamikor jobb napokat látott és tudományos irodalommal foglalkozó, de később bűnbe esett és többször büntetett emberre irányult, aki a betörést követő napon eltűnt a városból.

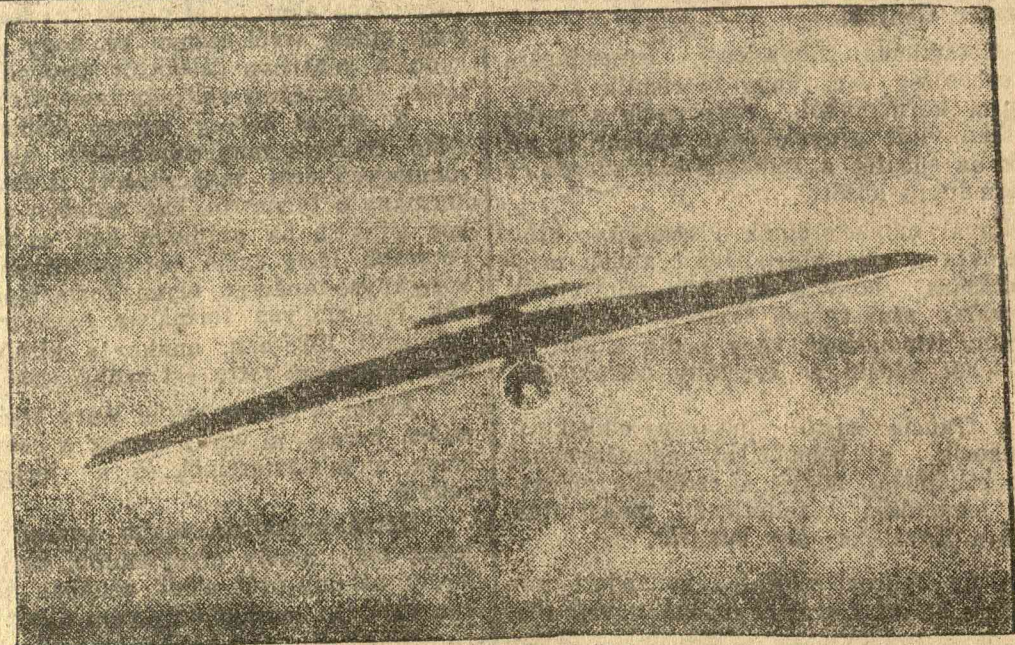
A rendőrség azonnal körözőjelet adott ki Richter ellen és pár nappal később a rendőrség értesítést kapott, hogy Richter Zágrábban tartózkodik. Két detektív el is utazott Zágrábba, ahol az egyik téren Richtert meg is találták és letartóztatták.

Eszékre vitték, ahol Richter kihallgatása során bevallotta hogy a betörést ő követte el. A pénzből háromezer dinárt meg is találtak nála.

Richter elmondotta a rendőrségnek, hogy évek során át több betörést követett el Jugoszláviában, a bíróság el is ítélte de ő a büntetés kitöltése elől Magyarországra, majd Ausztriába szökött, ahol szintén több betörést követett el. Itt el is fogták és hazatoloncolták Eszékre. Ekkor tört be a pékmesterhez és a lopott pénzzel Zágrábba szökött.

Rendkívül érdekesen indokolta meg tet-

tét a betörő. Elmondotta, hogy azért kellett neki a pénz mert filozófiai művét, ki akarta adni Zágrábban. Ki is nyomatta a könyvét, de abból 700 példány még nála volt, úgy látszik tehát, hogy a könyvnek nem volt kellő sikere.

Anglia legújabb harci repülőgépe

A Vickers-Welleley művek elkészítették a legújabb harci repülőgépet, amely karcsú és könnyű volta mellett az eddigieknél sokkal több biztonságot is nyújt.

Földomlás Ausztriában

Bécs, január 20.

Kupfen környékén földomlás történt, amely kiterítette eddigi medréből az Inn folyót. Több mint 1000 négyzetméternyi föld zuhant le az egyik vasúti pályatestre, ahol megszakadt a forgalom.

Enyhe tél után torró nyarunk lesz

London, január 20.

A legismertebb angol meteorológusok egyike, Protheros Smith forró nyarat jövendő az 1936. évre. Márciusban kelemes tavaszi idő lesz, jósolja Smith. Áprilisban gyönyörű husvét, májusban korai kánikula, júniusban a hőség eléri tetőpontját, július és augusztus meleg lesz, de elviselhető, bár száraz, az őszt viszont szeptember közepétől kezdve hűvös és esős.

Háború és romantika

Velence, január 20.

A velencei hatóságok tiltották az olajjal hajtott motorcsónakok használatát. Ilyen körülmények között — legalább is a háború tartamára — ismét fellendül a romantikus gondolák forgalma a lagúnák városában.

SPORT

Szanálják a Crisanát

Oradea január 20.

Bancila prefektus, aki tudvalevőleg a napokban vette át a Crisana elnökségét, szombat délutánra értekezletet hívott egybe. Az értekezleten a Crisana otthon és klub szanálásáról volt szó és elhatározták, hogy nagyszabású társadalmi akciót indítanak a románság körében, hogy támogassák a Crisanat.

Ausztria-Spanyolország 5:4

Madrid, január 20.

Ausztria válogatottja vasárnap játszott Spanyolország válogatottja ellen Madridban. Az osztrákok drámai körülmények között 5:4 (2:2) arányban győzték le a spanyol válogatott csapatot.

Magyar-japán jégkorongválogatott 5:2

Budapest, január 20.

A magyar fővárosban vasárnap mérkőzött meg a magyar jégkorongválogatott a japán csapattal, amelyet 5:2 arányban győzték le. A harmadok: 0:2, 4:0, 1:0.

A nagyherceg hajdani szék városában született és mivel édesapja a nagyherceg főerdésze volt, kötelességének tartotta, hogy Stockholmban való megtelepedése után apja egykori gazdáját felkeresse.

A nagyherceg, aki nagyrabecsülte egykori főerdészt és Fritzt is gyermekkorától ismerte szívesen fogadta a rokonszenves fiatalembert és azóta is gyakran meghívta a palotába.

Sven eleinte tudni sem akart az összefüggésről amely a kép és Clarisse hercegnő között fennállt, de amikor meghallotta, hogy barátja bejáratos a nagyhercegi palotába, mégis bevallott annyit, hogy ismeri a hercegnőt és Taorminában találkozott vele néhányszor. Kénytelen volt annyit bevallani, mert remélte, hogy ilyen módon többet fog megtudni Fritztől Clarisse hercegnő felől.

A fiatal festő készségesen el is mondott mindent, amire Sven kíváncsi volt.

Elmondta hogy Clarisse hercegnő Taorminából való visszaérkezése után egyezett bele az Albert herceggel való eljegyzésbe, jöjjön már az elutazása előtt szó volt erről a házasságról.

Azt is elmesélte, hogy Clarisse hercegnő közvetlenül az eljegyzése után nagy vagyont örökölt és így most már vagyoniilag is egyenrangú a herceggel... habár a vőlegényről sok mindent sutognak.

Hogy mit sutognak?

Csak annyit, hogy a herceg erején felül kőnekezik kockázatos vállalkozásokba fektette a pénzét és igen nagy veszteségei voltak. De az is lehet, hogy mindebből egy szó sem igaz. Annyit azonban ő is tud, hogy Albert herceg rendkívül sokat költ.

Sokkal nagyobb baj azonban, hogy a herceg ha menyasszonyától távozik, egyenesen a barátnőjéhez siet és a nagyhercegi családon kívül talán mindenki tudja, hogy Albert herceg még most is a szép Glóriánál tölti ideje nagyrészét. Ez bizonyára szomorú, de ez úgy látszik a hercegnők sorsa. A princesszeket már gyermekkorukban hozzászoktatják a gondolathoz, hogy nem lehetnek azé, akit szeretnek. Ambár ebben a tekintetben Clarisse hercegnő talán kivétel, mert igen érzékeny természetű és semmi sincs benne a született hercegnők merevségéből és büszkeségéből. Azt persze, hogy szereti-e vőlegényét és boldog-e, senki sem tudja.

Sven elgondolkozva hallgatta barátja felvilágosításait és a legkülönbözőbb érzések viharzottak át a lelkén.

Most már körülbelül megtalálta az összefüggéseket és Clarisse iránt érzett eddigi haragját végtelen szánakozás és kétségbeesés váltotta fel.

Sok mindent megértett ami Taorminában rejtélyes volt a leány viselkedésében. Megértette a leány titkozását és vágyát, hogy ismeretlenül élvezhesse ki az utolsó heteket.

Visszaemlékezett bucsuszavaira:

— Szeretlek Sven, hidd el, hogy szeretlek, bármi történjék is.

Akkor nem érteite ezeket a szavakat és nagy boldogságában hamarosan el is felejtette, de most ismét az eszébe jutott.

Az ő kis Clarisseja menyasszonya ennek a könyvemű világának, aki még most is a szeretője mellett tölti az éjszakáit!

És az eseményekkel szemben teljesen tehetetlen. Hirtelen haragjában ő maga is olyan leányhoz kötötte sorsát, akit nem szeret, de a szavát többé vissza nem vonhatja. De ha még szabad is volna, akkor sem volna joga ahhoz, hogy Clarisse életébe beavatkozzék.

(Folytatjuk)

Szabályos harcok folynak Mongólia és Mandzsúria határán

London január 20.

A „Reuter“ iroda jelenti Kharbinből, hogy külső Mongóliában egy kisebb mongol hadsereg betört Heilomot városba és azt véres harcok árán elfoglalta. A jelentés arról számol be, hogy a mongol katonák hét mandzsú rendőrt elfogtak, ugyanakkor kényserítették a lakókat, hogy az egész várost ürítsék ki.

A Manciui városban székelő japán katonai misszió fejt, kísérőit, akik a veszé-

lyezettett Heilomot város felé igyekeztek, Mandzsukuo területén mintegy 20 tagból álló mongol előőrt csapat támadta meg és több fegyvertűz váltás után visszavonulásra kényszerítette.

A nemzetközi politikai körök meg vannak győződve arról, hogy ezek a támadások igen súlyos következményekkel járnak. Valószínűleg Mandzsukuo és külső Mongólia között formális harc kezdődik.

Összetévesztették az angol külügyminisztert - a paradicsommal

A megtorló intézkedésekkel szemben aúó Olaszország humoros tévedése

Róma, január 20.

Ismeretes, hogy Olaszországban azokról az álamokról elnevezett utcákat, amelyek megszavazták a megtorló intézkedéseket, elkeresztelték. Érdekes volt, hogy a fascista diákok követelték, hogy a római Eden hotelt is kereszteljék el, ami meg is történt.

Most derült ki, hogy az olasz fascista ifjak összetévesztették az éden szót. Tudniük az annyit jelent, mint földi mennyország nem pedig Eden lord, angol külügyminiszter nevével nevezték el a szállodát. Amikor ez a félreértés kiderült, a szálloda viszszaadta a nevét, valamint nagyon sok más elkeresztelt utca is visszakapta a régi nevét.

Felesége és tia szemelőttára

Sortűzet adott áldozatára hat fegyveres bandita

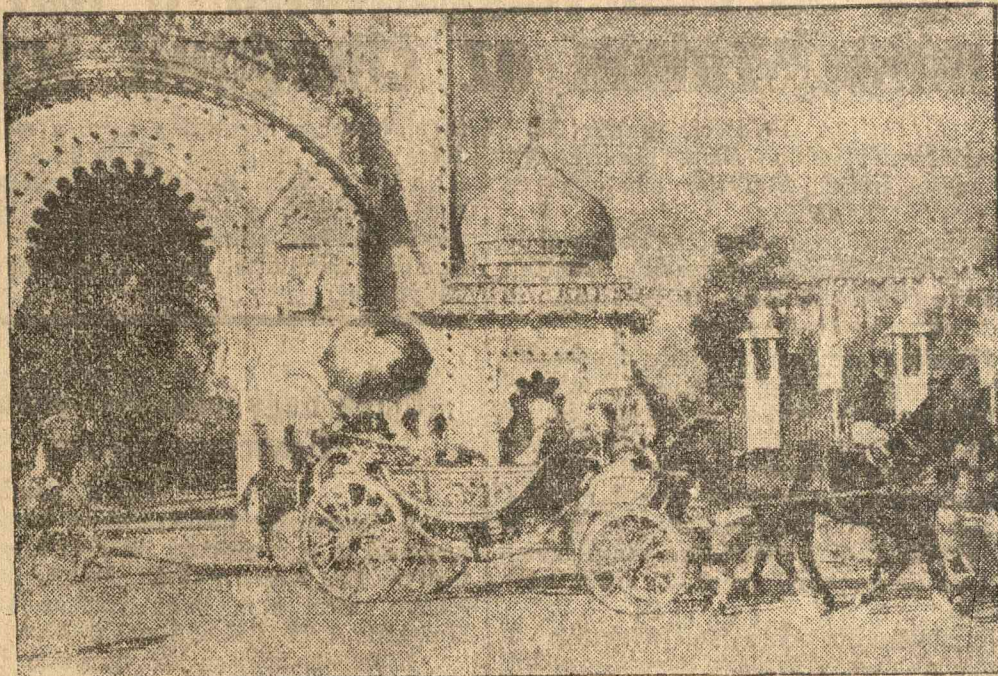
Tizennyolc golyó járta át a szerencsétlen ember testét

Belgrád, január 20.

Az Eszék környékén fekvő Lucsinci községben borzalmas bűntény történt. Rákics Mihály gazda és családja arra ébredt, hogy zörgetik az ablakukat. Amikor kinyitottak, 6 fegyveres férfit láttak, akik bebocsátást követeltek. Rákics és felesége rosszat sejtettek s hátukat nekitámasztották az ajtónak, amelyet az éjszakai látogatók fessegetni kezdtek. Az ajtó végre is engedett és a banditák bejutottak a házba. Rákics Mihályt erre felesége és sívalkodó kisfia látára az udvarra hurcolták és egy fához kötötték.

Az asszony térdénélva könyörgött, hogy ne bántsák a férjét, azonban a banditák nem hallgattak rá és háromszor egymásután sortűzet adtak le Rákicsra. A szerencsétlen embert 18 golyó érte és a halálát okozta. A banditák a tett elkövetése után elmenekültek. Az asszony felajultan a csendőrségre ment ahol jelentést tett a gyilkosságról.

A csendőrség megindította a nyomozást de egyelőre még nem tudta megállapítani, hogy kik lehettek a tettesek és miért ölték meg Rákicsot.

A barodai maharadzsa gyémántjubiléuma

Geackwar barodai maharadzsa nagy ünnepséggel ülte meg uralkodása 60 éves jubiléumát. 12 éves korában lépett a trónra. Képlünkön látható, amint a maharadzsa dísz hintóján körsetára indul.

Nagyfontosságú vasuti értekezlet Sigheten

Módosítások a cseh-román vasuti forgalomban

Sighet, január 20.
Szombaton cseh-román vasuti konferencia volt Sigheten a maramuresi közigazgatási hatóságok részvételével. A konferencia határozata értelmében a legközelebbi vasuti menetrendben módosítani fogják a cseh-román forgalmat olyképpen, hogy éjjel 12 órakor Sighetről személyvonat indul, amelynek ellenvonata reggel 7 órakor fog Sighetre érkezni.

A személyvonatoknak Oradeán gyorsvonati csatlakozásuk lesz Bucuresti felé. Elhatározta az értekezlet, hogy Sighet és Borsa között a jelenleg közlekedő vonat-

kon kívül naponta két motorosjáratot indít.

A cernauti közvetlen kocsit a jövőben is a jelenlegi menetrend szerint közlekedik, mert a lengyel vasutak semmiféle módosításhoz nem járultak hozzá. A maramuresi prefektus ismételten előterjesztette a sighetieknek azt a régi kérelmét, hogy a cseh gyorsvonatra amely keresztül fut Sigheten, ne csak a határállomásokon, hanem Sigheten is fel lehessen szállani. A közös bizottság azonban ezt a kérelmet ismételten elutasította, mert ez ellenkezik a két ország közötti konvenciával.

Ujabb borzalmas árviz pusztít Kinában

Ötvenöt falu került viz alá

Sanghai, január 20.
A kínai újságírók megrendítő híradást közölnek Honan és Hopei vidékéről. A sárga folyamon ezen a vidéken elszakította a hatalmas gátakat és óriási mennyiségű viz zúdult a folyó körül elhelyezett falvakra. Eddig nem kevesebb, mint 55 falu került a

víz alá. A házak kártyavárként omlanak össze. Az emberek ezrei veszítették el hajlékukat és vagyonukat. A kínai fajnak lakóira zúdult borzalmas árviz annál súlyosabb mivel nagyon hideg hullám borította el egész Északkinát. A hőmérő néhány helyen a 29 fok alá süllyedt a fagypont alatt.

„Szerelném, ha a világ elfelejtené a nevemet“

--mondotta Lindbergh ezredes első európai interjuja során

London, január 20.
Lindbergh ezredes, amikor Angliába jött, az újságírókkal soha sem akart beszélni és minden interjút visszautasított. Az újságírók azonban nem hagyták magukat és addig jártak Lindbergh ezredes lakására, amíg fogadta őket és nyilatkozott mindenről, ami nem érinti közvetlen családjának tragédiáját. Így meglehetősen hosszan beszélt a repülésről, amelynek egy szakavatott mestere. Megállapította Lindbergh ezredes, hogy a repülésnek, amelynek tulajdonképpen nincs múltja, csak jelene és jövője. Mindig újabb és újabb gépeket készí-

tenek és ezeket kell használni, mert így a repülés mindinkább biztonságosabbá változik.

— Egyetlen egy terep — fejezte be az interjút Lindbergh ezredes, — ahol nincsennek konzervatívok, hanem csak örök forradalmárok, a repülés terepuma.

Amikor már az ajtónál voltak az újságírók Lindbergh a következőket mondta:

— Békét és nyugalmat akarok. Szerelném elfelejteni az egészet. Az egyetlen óhajom az, hogy a világ felejtse el még a nevemet is.

Négy sarkán felgyújtotta a házat a nászéjszakán az elhagyott leány

Dohoroi, január 20.
Megdöbbentő módon állott bosszút egy leány azért, amiért szeretője elhagyta és mást vett el feleségül.

Lunca községben Costache Bordianu leány szerelemi viszonyt folytatott Ciobanu Paraschiva fiatal leánnyal, akinek meg is ígérte, hogy elveszi feleségül.

Időközben azonban a leány megismerkedett az egyik jómódu gazdának a leányával, megszakította eddigi viszonyát és a gazda-leányt vette el feleségül. Emiatt az elhagyott leány bosszút esküdött hűtlen szerelmese ellen. Az esküvőt követő éjszaka ellopozott a fiatal házaspár házáig és ott a ház négy sarkát meggyújtotta, majd házasszökött és észrevétlenül lefeküdt szülei mellé aludni.

Nemsokára az egész falut felverték a kiáltások, hogy a fiatalok háza kigyulladt. A falu egész népe sietett a tüzet oltani. Azonban a házat és a melléképületeket így sem sikerült megmenteni. Minden odaégett. A kár meghaladja a 50.000 lejt.

A csendőrség megindította a nyomozást

és mindjárt a kezdetben arra a meggyőződésre jutott, hogy itt gyújtogatás történt. A gyanu azonnal az elhagyott szeretőre hullt. Beidéztek a csendőrségre és vallatásra fogták. Előbb mindent tagadott, később azonban bevallotta, hogy a gyújtogatást ő követte el.

Ujabb nagy pénzügyi panama Franciaországban

Páris, január 20.
A Lyonnaise Capitalization bank két igazgatóját a rendőrség letartóztatta. A letartóztatás nagy izgalmat keltett, annál is inkább, mert ez a bank volt az, amelynek kipattant a hatalmas Staviski botrány.

Kiderült, hogy a két igazgató 100 millió francia frankot sikkasztott el, vagyis a bank alaptőkéjének egyharmadát. A bank hitelezői, minden kisiparos és földműves, akiknek egész vagyonát elsikkasztotta a két bankigazgató.

Kommunisták tüntetése Zágrábban

Belgrád, január 20.
Zágrábi jelentés szerint a báni hivatal előtt véres összetűzés támadt csendőrök munkanélküliek között.

A zágrábi munkanélküliek küldött delegációt akart átnyújtani a banni hivatalnak, amelyben helyzetük könnyítését kérték. Küldöttség egyik tagja aki ismert kommunista, szóváltásba került a báni hivatal elposztolt csendőrrel. A vita során a kommunista munkanélküli pisztolyt rántott, agyonlőtte a csendőrt, egy másikat pedig súlyosan megsebesített.

A kommunista munkanélkülit letartóztatták.

Zsirosszódát ivott egy cseléd lány Oradeán

Oradea, január 20.
Hétfőn hajnalban 5 órakor telefonon hívták ki a mentőket az Apolló palotából ahol dr. Hica Joan közjegyző cselédje, 23 éves Kóvári Floare nagymennyiségű zsirosszódával megmérgezte magát. A mentők az öngyilkos leányt a kórházba szállították ahol gyomormosást alkalmaztak.

Állapota igen súlyos, még kihallgatni sem lehetett. Minthogy levelet nem hagyott hátra, tettének okát is homály fedi. Valószínűleg tartják azonban, hogy szerelmi bánatában akarta magát eldobni az életet.

Kérje minden olvasónk az „Erdélyi Magyarország” 1936. évi naptárát a bizományostól. Ára 5 lei!

RÁDIÓMŰSOR

KEDD

Hírek, 14.30: Gramofonlemez. 15: Hírek, 18: Felolvasás. 18.15: Lemezek. 19: Felolvasás. 19.15: Lemezek. 20: Hírek. 20.15: Kétszoros játék. 20.45: Műsorolvasás. 20.50: Secereana Miklós énekel. 21.10: Felolvasás. 21.30: Szimfonikus hangverseny.

Budapest: 7.45: Torna, utána hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 12.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13: Déli hangverseny az egyetemi templomból, főjárásjelentés. 13.05: Cigányzene. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés. 14.30: Rendőrszenekar. 15.40: Hírek. 17.10: Asszonyok tanácsadója. 17.45: Pontos időjelzés. 18: Hanglemezek. 18.30: H. Pálffy Ilona dr. előadása. 19: Hanglemezek. 19.55: Révay Géza előadása. 20.25: Az Operaház előadásának ismertetése és 20.30: előadásának közvetítése: Don Juan. 22.05: Hírek. 23.50: Időjárásjelentés. 23.55: Cigányzene. 24.15: Németnyelvű előadás. 1.05: Hírek.

SZERDA

Bucuresti: 12.30: Hírek és lemezek. 14.15: Hírek. 14.30: Gramofonlemez. 15: Hírek. 18: Rádiózenekar. 20: Hírek. 20.15: Lemezek. 20.55: Üzenetek. 21.05: Stadelman orgonaművész és Cocea Gy. csellóművész játéka az evangélikus templomból. 22.05: An da Mária énekel. 22.30: Hírek. Kis rádiózenekar.

Budapest I.: 7.45: Torna, utána hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 12.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13: Déli hangverseny az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 13.05: Hanglemezek. 13.30: Hírek. 14.15: Pontos időjelzés. 18: Az 1. honvédszolgálat zenekara. 19: Ifj. Follner Frigyes dr. előadása. 19.30: Cigányzene. 20.40: Hangjáték előadás a stúdióban: Julika. 22.25: Dell'Agnola Giovanni zongorázik. 23: Hírek. 23.20: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 24: Jazz. 1.05: Hírek.

3. oldal. „ERDELYI MAGYARSÁG”

1936. január 22.

Uj nagyszabásu tombolaakciónk!

A lejárt ujévi tombola szelvényei már becserélhetők bizományosainknál vagy kiadóhivatalunkban

Tegnap számunkkal lejárt a nagy ujévi tombolánk. Kérjük olvasóinkat, hogy összegyűjtött szelvényeiket bizományosaink utján — a helybeliek árusaink utján vagy közvetlenül juttassák el kiadóhivatalunkhoz. A tombolajegyeket már szétküldöttük bizományosainkhoz, ezért igyekezzék mindenki, nehogy kimaradjon az ujévi nagy tombola hatalmas aranyu nyeresi lehetőségeiből.

Egyben felhívjuk olvasóinkat, hogy kísérik figyelemmel lapunk legközelebbi számaiban amelyek a rövidesen induló és az eddigeknél is nagyobb aranyu tombola feltételeit és páratlan értékű nyereményeit ismertetik. Az uj nagyszabásu tombola a napokban indul és ebben mindenkinek részt kell vennie!

Vaida élesen támadta a Goga-Cuza pártot

Nem vagyok antiszemita -- mondta bucarestii beszédében

Bucuresti, január 20.

A parlament a karácsonyi szünet után ma délután félnégy órakor nyílt meg újból. Ugyátszik, hogy ezt megelőzőleg az ellenzéki pártok igen élénk tevékenységbe kezdtek. Vaida Bucurestiben tartott előadást pártja gyűlésén, amelyen váratlanul igen éles támadásban részesítette Cuzát és Gogát, valamint az egész szélsőjobboldalt. Kijelentette, hogy közte és Cuza vagy Goga között nem jöhet létre soha fúzió, mert

ő nem antiszemita

és csupán az arányosságért harcol. Kijelentette azonban ugyanakkor hogy a közte és a nemzeti parasztpárt közötti közeledésről

szóló hírek nem felelnek meg a valóságnak, közöttük lehetetlen a kibékülés.

A nemzeti parasztpárt Turnu Severinben tartott gyűlést a közelgő mehedinti választásokra való tekintettel. A cuzisták Mihalache és Lupu megérkezése előtt szétrombolták a párt klubjait. Több nemzeti parasztpárti megsebesült, a rendőrség több letartóztatást eszközölt.

A gyűlés egyébként rendben folyt le. Mihalache élesen támadta a Goga-Cuza pártot, kijelentve, hogy pánikot idéznek elő. Megállapítja, hogy a nemzeti parasztpárt nem akar háborút, de ha ennek eljön az ideje mind ott lesznek, nem úgy, mint Goga, aki megfutott a turtucaiai harcokból.

Schuschnigg beszámolója prágai útjáról

„Ausztria nem nyomhatja el a kisebbségeket“

Bécs, január 20.

Az osztrák hazafias front vidéki csoportjainak gyűlésén Schuschnigg osztrák kancellár beszédet mondott, amelyben kitért prágai útjára is. Megállapította azt, hogyha egy országnak az egyik oldalról szűkebbre vonják a megélhetési lehetőségeit, akkor a másik oldal felé kell tágitani. Ausztria konszolidációs munkája a kancellár szerint halad tovább a megkezdett uton. Az osztrák kormány a szomszédos államokkal való viszonyt, amely a barátságosságon alap-

szik kimélyítette. Az az elv kell hogy érvényesüljön mindenhol, hogy előbb élni és csak azután vitázni és bölcsekedni.

Schuschnigg kancellár kitért a kisebbségi kérdésre is. Megállapította, hogy Ausztriában többféle nemzetiség él. Senkinek sem akarja elvenni nemzeti érzését, amíg a törvényt tiszteli. Ausztria német jellege nem azt szolgálja, hogy a kisebbségek ne érvényesülhessenek, hanem a nemzeti igazságosságon alapszik.

Ölszörös családirtást akadályozott meg a véletlen Oradeán

Egy munkanélküli vasesztergályos meg akarta ölni feleségét, három gyermekét és önmagát

Oradea január 20.

Megdöböntő családi drámát akadályozott meg vasárnap reggel a rendőrség, talán az utolsó pillanatban. A Luncan-telep egyik házában lakik Kászonyi Gyula 37 éves vasesztergályos feleségével és három gyermekével. Kászonyi több, mint fél éve munka nélkül van és az öttágu család a legnagyobb nélkülözések közepette élt a Luncan telepi házában, ahol a többi lakók jószívűsége nem egy ízben mentette már meg őket az éhhaláltól.

A Luncan telepen azonban csupa szegény ember lakik, aki maga és családja részére is csak nehezen tudja megteremteni a betevő falatot. Így Kászonyiék az utóbbi napokban már többet kópáltak, mint et-

tek. A családapa ejelment hazulról, hogy munkát és kenyeret szerezzen nélkülöző családjá számára, de minden eredmény nélkül.

A Kászonyi házaspárban mindinkább megérlelődött a gondolat, hogy végeznek magukkal és gyermekeikkel is. Ezt a szomszédok előtt is hangoztatták, akik azonban meg-megvigasztalták őket. Ugyátszik azonban, szombatn nem bírták már tovább, — mert amikor a gyerekek elaludtak, a házaspár ismét arról beszélt, hogy végrehajtják végzetes tervüket. Ugy beszélték meg, hogy konyhakéssel vágják el a gyermekek torkát, utána pedig mindketten öngyilkosok lesznek.

A véletlen azonban úgy akarta hogy

ezt a szárnyú beszélgetést kihallgassa a szomszédban lakó Kegyes Gyuláné piaci árus. A vékony falon minden szó áthallatszott és a derék asszony rögtön a rendőrséget értesítette, amely megakadályozta a készülő családi drámát.

Kászonyiék három gyermekét most a jószívű szomszédok magukhoz vették, a házaspár pedig megpróbál új életet kezdeni.

A westminsteri székes-egyházban temetik el Rudyard Kiplinget

London, január 20.

Rudyard Kipling neves angol költő temetését intéző bizottság elhatározta, hogy Kipling holttestét a westminsteri apátság templomának ugynevezett költősarkában helyezik el örök nyugalomra. Itt pihennek az angol irodalom legnagyobbjai.

Pusztító vihar Amerikában

Newyork, január 20.

Florida és Georgia államokban hatalmas szélvihar volt, amely 17 emberáldozatot követelt. 37 ember a szélviharban megsebesült.

Ugyanakkor a többi államokban hóvihar volt amely szintén követelt emberáldozatot. Az eddigi jelentések 10 halottról számolnak be, míg a sebesültek számát nem sikerült megállapítani.

Hirtelen halál Marghitán

Marghița, január 20.

Megrendítő hirtelen haláleset történt vasárnap délelőtt Marghitán. Bostos István 62 éves gazdálkodó a templomba indult. — Utközben azonban hirtelen rosszul lett, öszszeszeesett és mire segítségére siettek már kiszívenedett.

A hirtelen halálesetről jelentést tettek az oradeai ügyészségnek, amely elrendelte a vizsgálatot.

Rab'ótámadás egy bucarestii korcsmában

Bucuresti, január 20

A Str. Doisoron levő Lacatus-féle kocsmában tegnap két rabló megtámadta a tulajdonost és a szobában tartózkodó fiát és nővérét. Lacatust a fején súlyosan megsebesítették. A fellármázott szomszédság segítségével sikerült az egyik tettest elfogni Stelian Radoin rovottmultu egyén személyében. Büntetését még nem árulta el.

Feltalálták a gumipatkót

Szabadka, január 20.

Szabadkán Milojevics Sándor érdekes találmányt mutatott be az érdeklődőknek. Ez a találmány nem egyéb, mint a gumipatkó. Előnyei a következők: aszfaltos utcákon a ló patájával nem idéz elő lármát, a patkolásnál a vasszegek nem hatolnak be a ló patájába és a gumipatkó 50-60 százalékkal olcsóbb a vaspatkónál. Milojevics a találmányát az egész világra szabadalmaztatni akarja.

Terményárak Oradeán

Buza 480, rozs 370, árpa 330, zab 350-360, kukorica 330-340, napraforgó 500 tőkg. mag 670.

5. oldal. "ERDELYI MAGYARSÁG" 1936 január 22.

Nem jött még rendelkezés az adóvallomások benyújtására

Tegnap délelőtt ujjalag érdeklődtünk a pénzügyigazgatóságon afelől, hogy érkezett-e valami értesítés az adóvallomások benyújtásáról. A válasz ismét csak az volt, hogy Oradeára még semmiféle rendelkezés

kezés ezirányban nem jött.

Már pedig január vége felé járunk és más években ilyenkor már régen be kellett nyújtani az adóvallomásokat.

Sulyos zavargások Athénban

Athénból jelentik: A szombati választási zavargásokkal kapcsolatban Demertzis miniszterelnök minisztertanácsot hívott össze, amelyen meghallgatták a rendőri és adminisztratív hatóságok jelentését. Egye-

sek a venizelosistákat teszik felelőssé a történetekért, mások azonban Kondijis tábornok híveit okolják a zavargásokért, amelyeknek egyébként egy halottjuk és 8 sebesültjük van.

Nem fog vonatkozni a kereskedőkre Roman Valer törvénytervezete

Az iparosokkal szemben azonban meg akarja szavaztatni

Bucurestiből jelentik: Az UGIR, a gyáriparosok szövetsége tegnap Bucurestiben gyűlést tartott, amelyen résztvett Roman Valer munkaügyi államtitkár is. A szövetség ülésén szóba került az új ipartörvényjavaslat is, amely annak idején az egész országban nagy port vert fel és amely egyezsmint kiváltotta az illetékes szakkörök ellenállását.

Roman Valer most szenzációs bejelentést tett. Megállapította első sorban azt, hogy az érintett kategóriák sőt a legfelsőbb törvényhozó tanács visszautasító állás-

pontja arra az elhatározásra juttatta, hogy egyes szakaszokat a törvényjavaslatból töröl. Így törli azokat a szakaszokat, melyek a kereskedőre és a nagyiparosokra vonatkoznak. A törvényjavaslat tehát kizárólag a kisiparosokra vonatkozik. A jelen formájában tehát a törvény neve is más lesz: Törvény a szakkiképzésről és az ipar gyakorlásáról.

Bejelentette még Roman Valer, hogy javaslatát február 5-én terjeszti a parlament elé.

Miről tárgyal a Népszövetség?

Genfből jelentik: A népszövetség tanácsának kilencvenedik ülése tegnap a szokásos külsőségek között délelőtt 11 órakor megnyílt. Az ülészakot zárt üléssel kezdték, amelyen egyhangúlag azt a javaslatot hozták, hogy a külső körülményekre való tekintettel, a lehető legsürgősebben befejezik az ülészakot. Ez azonban így is pár napot fog igénybe venni, mert a szovjet panaszát Uruguay magatartása miatt, a népszövetség csak szerdán tárgyalhatja.

A d. n. z. g. i. kérdést is ebben az ülészakban kell ejtőzni, amelynek előadója Eden lord.

Tegnap délutánra hívták össze a 13-as bizottságot, amelyben Cjaszország kivételével, az összes tanácsállamok helyet foglalnak. A 13-as bizottságnak az a feladata, hogy megvizsgálja a diplomáciai helyzetet az olasz-abesszin viszály szemszögéből. Ez fog dönteni arról, hogy össze kell-e hívni a 18-as bizottságot, vagy sem.

SZINHÁZ

Heti műsor:

Kedden délután 5 órakor: Érettségi. Olcsó helyárakkal.

Kedden este 9 órakor: Premier. Szerelemből elégtelen. Bus Fekete László vigjátéka. Rendes helyárakkal.

Szerda délután 5 órakor: Három ember a hóban. Operett. Olcsó helyárakkal.

Szerdán este 9 órakor: Katholikus Körben: Vad virág. 13 és 20 lejes helyárakkal.

Csütörtökön délután 5 órakor: Egy asszony hazudik. Fodor László nagyszerű bűnügyi színműve, olcsó helyárakkal.

Csütörtök este 9 órakor: Premier: Szeresdük egymást. Operett újdonság, rendes helyárakkal.

Pénteken délután 5 órakor: Katholikus Körben: Aki mer, az nyer. Operett 13 és 20 lejes helyárakkal.

Pénteken este 9 órakor: Mimi. Operett 13 és 20 lejes helyárakkal.

— Eljegyzés. Lőb Böske és Rosenthal Márton jegyesek.

— Március 10-re halasztotta a törvényszék a Lőb per tárgyalását. A törvényszék második szekciója tegnapi tüzte ki a főtárgyalást dr. Lőb László és társainak 961 millió feketeszessz panamájának büntetőügyi részében. A vádlottak padjára összesen 34 vádlottat helyeztek, azonban a tegnapi tárgyaláson csak 8 jelent meg. — Azok a pénzügyi tisztviselők, akiket a fegyelmi bizottság már felmentett, de a törvényszéken mint vádlottak szerepeltek, — kérték, hogy a törvényszék válassza szét az ügyet és ő fölötte mondjon ítéletet. Az ügyesség indítványára azonban a törvényszék ezt a kérést visszautasította és a tárgyalást március 10-re halasztotta el, amikor a vádlottakat és a tanukat elő fogják vezetni.

— A miniszter és az ellenzék hőcsaraja Londonból jelentik: Malcolm MacDonald gyarmatügyi minisztert az ellenzék több tagjával vívott hőcsata után egy hógolyó a jobb szemén megsebesítette. A szemorvos megállapította, hogy a sérülés nem veszélyes. Hangsúlyozták, hogy véletlen baleset történt, amely semmi körülmények között sem vezethető vissza rosszindulatra.

— A Vasas bál hatalmas sikerrel zajlott le szombat este a Kath. Körben. Szombat este a Kath. Körben pompás műsor keretében zajlott le a Vasas bál. A nagyterem zsufolásig megtelt közönséggel amely a legjobban hangulatban a reggeli órákig maradt együtt. A műsor egyik legszebb száma volt az élőkép, melynek keretében a Vasas-zászló alatt a futball, a turista és az uszó szakosztály egy-egy tagja saját öltözkéiben jelent meg a függöny előtt. A műsorra került két színdarabban Nosz Andor, L. Bittenbinder Böske, Crovatto Béla, Várakozó István, Tót László Hant Kálmán Demjén Ijona Székely Böske, Dvorzsák Lajos játszottak megérdemelt sikerrel. Gyulai Béla énekszámait, után N. Bódis Manci énekszámait annyira meghatótták a közönséget, hogy ismételnie kellett. Hotya Rózi: spanyol tánca és Balogh Ica román táncszáma is a legteljesebb sikert aratták. A Betty Boop paródiában Székely Böske, Szücs Dezső, Spitzer Andor, Schön Miklós, Lövi István járultak hozzá a teljes sikerhez. A zongorakíséretet Macalik Gabi zongoraművész látta el. Stoll Béla színművész a konferanszié tisztét töltötte be a legteljesebb siker mellett. Mindent egybevetve, a Vasas a szombat esti bál megrendezésével szép erkölcsi és anyagi sikert aratott.

Mozgósínházak műsora

Apolló: Nászéjszaka.

Fórum: Az elhibázott élet.

Heymann: Anna Karenina.

APRÓHIRDETÉSEK

„Egyéb nem fontos”, „Csak tisztességes” és „Gul Baba” jelígre levél van a kiadóban.

Találtatott fekete bőrtárca Tarsoly József névre szóló irásokkal. Igazolt tulajdonosa árveheti a kiadóhivatalban. 4227

Ujságárusításra fiukat és munkanélkülieket felvesszünk. Jelentkezni a kiadóhivatalban, Piata Mihai Viteazul 4. szám.

Bolt szolgát fejvesz Weintraub fűszerüzlet Str. Alexandri. 4224

Alkalmazottak bejelentési nyomtatvány kapható Pásztor papírüzletben, Piata M. Viteazul 4.

Makulatura ujságpapír kapható nagyban és kicsinyben Pásztor Ede papíráruházában, Oradea, Piata Mihai Viteazul 4.

Eladó 2 nagyobb festékes hordó. Cím a kiadóhivatalban.

Román-magyar kisasszony! II. osztályos leányka mellé délutánra kerestetik. Ajánlatot „Komoly” jelígre kiadókba kérünk. 4182

Piaci árúkat naptárak és kalendáriumok árusítására felvesszünk. Cím a kiadóhivatalban.

3 szobás fürdőszobás lakás — esetleg butorozva, — azonnalra kiadó. Str. Denisianu 19. 4032

Privát halottak meghorotválását vállalom. Iosia telep, 28. ucca 37. fodrász-segéd. 4228

Az Erdélyi Magyarság terjesztésére keresünk az ország minden városában és községében megbízható ügyes egyéneket. Ajánlatot kérünk a kiadóhivatalhoz intézni.

PÁSZTOR-NYOMDA, ORADEA

Telefon: 380.

6 oldal. „ERDELYI MAGYARSÁG” 1936 január 22.